

L'AUTOMATITZACIÓ EN LES BIBLIOTEQUES UNIVERSITÀRIES VALENCIANES

LA BIBLIOTECA
UNIVERSITÀRIA
DE CASTELLÓ

Una aposta de futur

La biblioteca universitària de Castelló va nàixer l'any 1991 amb la creació de la Universitat, en base als estudis ja existents de Magisteri i del Col·legi Universitari. Des de principis de la dècada dels noranta fins ara el creixement del nombre d'estudiants ha estat imparable, començarem al voltant de 5.000 estudiants i avui hi ha matriculats 13.500. El binomi noves tecnologies de la informació i Universitat Jaume I ha aconseguit un relleu important dins de l'estat espanyol i ha caracteritzat la força emergent d'una universitat jove com la nostra.

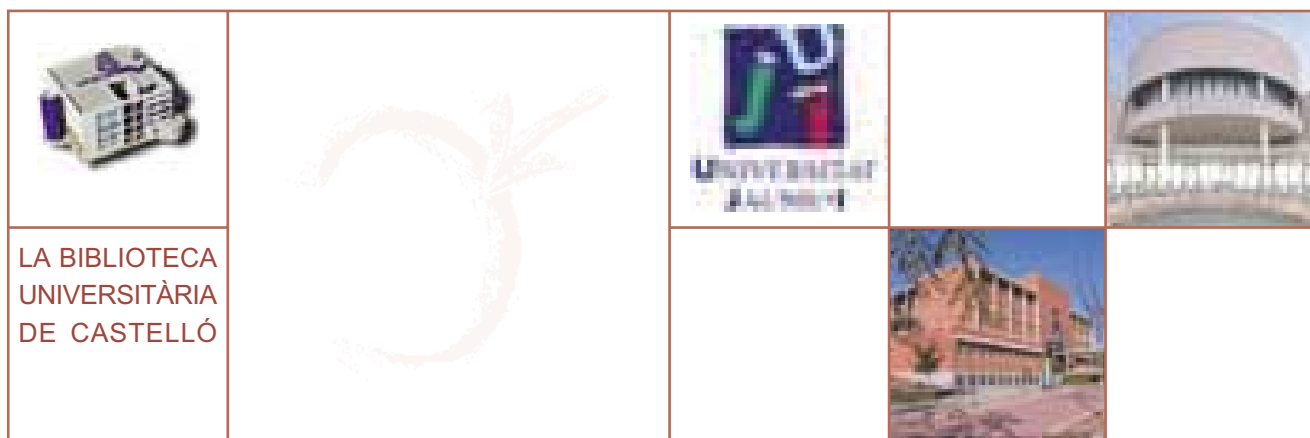
En els pocs anys que portem de funcionament de biblioteca universitària, hem potenciat els serveis que ja teníem en funcionament i n'hem incorporat de nous, tot pensant en els usuaris.

Les perspectives de futur de la biblioteca universitària de Castelló continuen estant en la innovació tecnològica, en l'aplicació de nous espais multimèdia, en el suport a la docència i investigació i en l'edició electrònica. En definitiva, l'objectiu fonamental és facilitar al màxim un servei de qualitat.

En abril de 1992 es va implementar el sistema d'automatització bibliotecària a la Jaume I, després d'un acurat estudi i una anàlisi d'altres programaris bibliotecaris per part d'una empresa externa i personal de la Universitat. El resultat va ser la tria del VTLS (*Virginia Technological Library System*) que és un sistema automatitzat de gestió integral bibliotecària.

Aquest programari s'estructura en diversos mòduls: des de les adquisicions bibliogràfiques fins al processament tècnic del material. A més, proporciona informació estadística, control de préstec del material i el més important: facilita la consulta automatitzada al catàleg bibliogràfic, mitjançant l'OPAC (On line Public Catalogue) <http://sic.uji.es/cd/opac/catalan/>; que abans era per telnet (avui desactivat) i ara per via Web des de qualsevol ordinador connectat a Internet, la qual cosa permet un accés més ràpid i amigable a la informació. Les consultes al catàleg es poden realitzar per autor, títol, matèria, paraula clau i ISBN. També és possible efectuar recerques per combinació de paraules, és l'anomenada "búsqueda booleana". Recentment s'ha dissenyat una nova pantalla de consulta la qual permet acotar molt més la recerca.

LA BIBLIOTECA
UNIVERSITÀRIA
DE CASTELLÓ

L'OPAC permet també als usuaris saber el material que té manllevat, així com realitzar reserves del fons bibliogràfic que està en préstec en eixe moment i la possibilitat d'elegir la consulta en valencià, castellà i anglès. En conclusió, una eina molt utilitzada i valorada pels usuaris, en la distribució de la informació, presentació de la consulta i resultat obtingut ha fet possible que siga la pàgina web més utilitzada de la Universitat.

Altres Serveis

A més del programari VTLS, s'han desenvolupat altres *softwares* per part de personal de la biblioteca, amb la col·laboració d'estades en pràctiques dels estudiants d'informàtica, amb l'objectiu de facilitar al màxim als usuaris un accés ràpid. En aquest sentit, comptem amb el catàleg de revistes via web: <http://sic.uji.es/cd/revistes>, que facilita la consulta dels sumaris, així com el registre bibliogràfic i enllaç a la pàgina web de la publicació (si n'existeix).

Una altra ferramenta que resulta molt consultada és la base de dades que indica l'estat de les comandes bibliogràfiques: <http://comandes.uji.es>. Els sol·licitants poden saber la situació del material que han demanat (si s'ha rebut, si està catalogat, si està exhaurit, etc).

Els serveis tradicionals (préstec, consulta, reprografia etc) s'han potenciat amb l'aplicació de les noves tecnologies de la informació i s'han creat d'altres com la Biblioteca Digital que permet consultar bases de dades de temàtica especialitzada i revistes electròniques (en aquest moment, 842 títols) mitjançant la web de la biblioteca.

L'anomenat Servei de Telepréstec, molt ben acceptat principalment pel professorat, permet sol·licitar el material bibliogràfic a la Biblioteca per via e-mail, sense necessitat de desplaçar-se, i per correu intern rebre aquest material el mateix dia.

Un altre servei molt utilitzat és el d'Obtenció de Documents que proporciona accés a llibres i material documental de biblioteques de qualsevol part del món. Les peticions es realitzen per formularis electrònics. En un termini de pocs dies es poden obtenir els documents en suport paper, en microforma o en suport electrònic.

Com a projecte de futur immediat tenim prevista la creació de la Fonoteca Digital. Idea que va nàixer després de la donació realitzada per Radio Castelló –Cadena Ser, de quasi 100.000 discs (vinil i CD). La finalitat d'aquest projecte és la digitalització del fons musical. La Fonoteca Digital contempla la reproducció i gravació de música, vídeo i imatge (reproduccions de les portades i les fotografies dels intèrprets).

Aquest sistema permetrà realitzar les consultes mitjançant una búsqueda cerca directa per intèrpret, compositor, cançó, àlbum i any, o bé per estil musical. En el cas que siga possible també es podrà veure el vídeo corresponent. Com a resultat, s'escoltarà el tema seleccionat i s'obtidrà informació sobre l'intèrpret i el disc.

Vicent Falomir, *Director de la Biblioteca Universitària de Castelló.*

LA BIBLIOTECA
DE LA
UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA

El Sistema Informàtic de la Biblioteca de la Universitat Politècnica de València

Els estudiants de la Universitat Politècnica no han conegut la biblioteca en l'estat anterior a la informatització. Els professors joves, tampoc. Aquesta és una part de la història que ja cal estudiar a través de documents i d'objectes quasi arqueològics. (Al soterrani de la biblioteca queden alguns bonics arxivadors de fusta per a fitxes de cartolina.)

Quant als anys de biblioteca informatitzada, podem distingir tres etapes que, simplificant molt, es podrien descriure com: els anys 80, primeres passes, els anys 90, cap a un sistema integrat, i a partir del 2000, cap a un sistema integrable.

En els anys 80 s'utilitzaven ordinadors gegantins; hi havia un ordinador principal que donava servei a tota la universitat i s'hi accedia utilitzant terminals (escasses i poc flexibles), sense possibilitat de què els usuaris consultaren directament el catàleg. Al principi, el sistema informàtic s'utilitzava per a fabricar fitxes en cartolina i els usuaris a penes percebien cap canvi. Al poc de temps es va canviar al format de microfites, incòmodes de llegir, però que permetia tenir moltes còpies del catàleg. I per primera vegada els locals perifèrics, fora de l'edifici central, van poder tenir un catàleg i els usuaris van començar a concebre la biblioteca com una unitat.

En els anys 90 la informàtica va consolidar la utilització de la tecnologia que ha tingut una influència decisiva en les biblioteques. L'abundància dels PC permetia que els usuaris accediren directament a molts serveis de la biblioteca. El paradigma client-servidor descentralitzava el model anterior i donava més flexibilitat a les aplicacions. La xarxa d'àrea local començava a implantar-se en tota la universitat i la utilització de sistemes de gestió de bases de dades relacionals presentava ja un marc més racional per a la gestió, tot facilitant el tractament de tota la complexitat de la informació que es maneja a la biblioteca.

En aquesta època, i tot aprofitant aquest floriment de tecnologia, vam decidir construir la segona versió del nostre sistema informàtic, anomenat CORAL "Catálogo Online Red de Área Local". Igualment, vam prestar gran atenció al sistema de catalogació, per a fer-lo molt eficient, i com a resultat, hem aconseguit que tots els materials en ús estiguen inclosos en algun catàleg informatitzat.

El repte era ara desenvolupar constantment noves aplicacions (es van fer les de préstec, revistes, catàlegs específics...) de manera que tingueren una rendibilitat immediata, i aconseguir que entre totes formaren un sistema integrat. Es va tractar de mantenir un equilibri, sempre en camí cap a la integració. Els usuaris van acollir i van utilitzar amb profusió cada iniciativa, però també van detectar els defectes d'integració: per exemple la falta d'enllaç entre l'OPAC i el préstec.

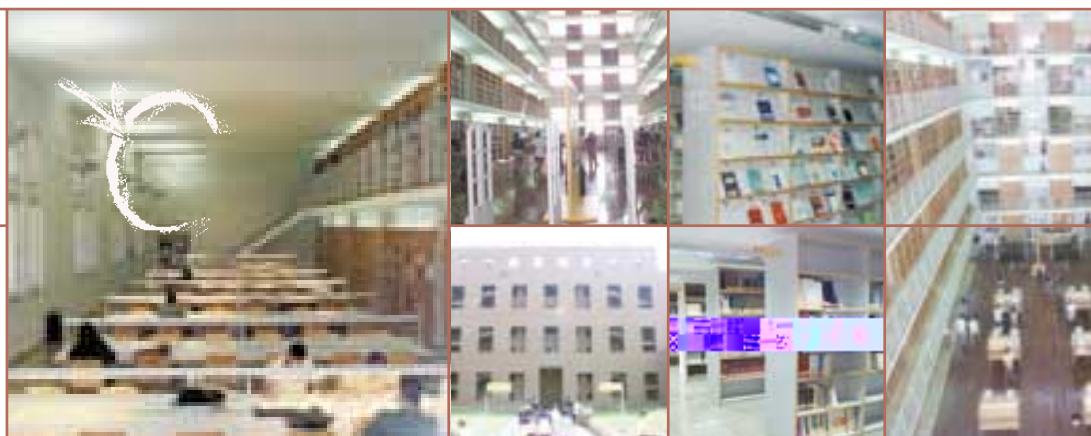
A partir de l'any 2000 vam prendre consciència de la necessitat d'un replantejament, motivat per les noves tecnologies ja en ús i per la forta influència d'aquestes en la universitat. Volem des d'ara que tot estiga a l'abast de qualsevol persona, des del seu despatx, des de les aules, o des de sa casa, i tot de manera senzilla, a la manera de la WWW.

Més encara, no sols a l'abast de qualsevol persona, sinó també de qualsevol altre programa: per exemple els microwebs d'assignatures han d'enllaçar amb el catàleg de la biblioteca, o els apartats personals dels professors en la intranet de la universitat, amb el programa d'adquisicions, etc. Les distintes parts que componen el sistema de la biblioteca, siguen pròpies o alienes, exigeixen el mateix: per exemple, a l'hora d'obtenir una llista de referències en una base de dades, s'espera veure també si tenim aquestes revistes, o saltar instantàniament a la revista electrònica que ens ofereix el seu text complet.

De manera que ara l'èmfasi recau en la possibilitat d'interconnexió entre totes les aplicacions, les de biblioteca i totes les altres que considerem convenients. Això requereix, per damunt de tot, un respecte absolut a la normativa quant a formats d'intercanvi. Amb aquestes premisses s'ha començat una revisió completa de CORAL, que arribarà a constituir la seua versió 2 i que podrà definir-se com un sistema integrable.

José Luis Llorens, *Director de la Biblioteca de la Universitat Politècnica de València.*

La Biblioteca Universitària Actual: nous serveis, nous usos

La Universitat de València es crea per decisió municipal el segle XVI; la seua biblioteca, per tant, té una llarga història, però parlem ara de l'aplicació de la tecnologia informàtica als serveis bibliotecaris, un aspecte molt més recent.

El primer procés i servei que es va automatitzar a la biblioteca de la Universitat de València va ser el catàleg <http://ipac.uv.es/>, i que va començar el 1990 amb el programa Dobis/Libis, i que conforma una única base de dades. Recentment, a data de 31 de juny de 2001, el nostre catàleg dona notícia de 600.795 exemplars de monografies i 21.384 col·leccions de revistes, la qual cosa significa que més del 60% del nostre fons bibliogràfic està automatitzat i es pot consultar a través d'Internet, i en aquests moments, hi ha un pla d'actuació estratègic per aconseguir en el menor temps possible integrar en el catàleg automatitzat la totalitat de les referències bibliogràfiques de la nostra col·lecció.

Altres serveis que s'han automatitzat són el préstec a domicili, amb més de 350.000 transaccions cada any, el préstec interbibliotecari, que ens permet aconseguir qualsevol document —o la seua reproducció— publicat en qualsevol lloc del món i en qualsevol època, la consulta dels índexs de les revistes i el poder conèixer els articles que s'hi han publicat sense necessitat d'anar a la biblioteca. Així mateix, podem fer la consulta de revistes electròniques subscrietes per la Universitat de València, de bases de dades especialitzades en cada una de les àrees de coneixement universitàries. Ex.: *Medline*, *Chemical Abstracts*, etc, i la consulta de fons bibliogràfic antic el text complet del qual s'haja digitalitzat en: <http://digiteka.uv.es/>, així com una selecció, entre tots els recursos electrònics existents en la xarxa, d'aquells que creiem poden ser d'interès per als nostres estudiants i/o investigadors (altres catàlegs, recopilacions de recursos disponibles en Internet etc.).

Tots aquests serveis automatitzats els podem veure en <http://www.uv.es/biblioteca/>

Quins canvis s'han operat a la biblioteca i, sobretot, com han canviat els hàbits dels usuaris respecte a la biblioteca?

Potser el canvi més important i del qual encara no hem vist més que el començament, és que la biblioteca ha deixat de ser una institució que presta únicament serveis de forma presencial; cada vegada més, els seus serveis són serveis a distància. Avui, un investigador de la nostra Universitat, posem per cas, pot consultar des del seu despatx o des de casa el catàleg, les bases de dades, fullejar els sumaris de les últimes revistes, llegir un article publicat en una revista electrònica, renovar el període de préstec d'un llibre, etc. Per mesurar l'impacte d'una biblioteca universitària entre els usuaris, avui no sols cal mesurar el nombre de visites a la biblioteca sinó el d'aquelles que reben els seus serveis a distància: catàleg, bases de dades, pàgina web, revistes electròniques, etc.

Una altra transformació que hem experimentat, és que la biblioteca descansa cada vegada més sobre el conjunt de documents a què aquesta pot accedir i no solament sobre el conjunt de documents que posseeix. La seua col·lecció bibliogràfica, aquella que posseeix de propietat, es converteix en un element important, però no l'únic. I, no cal dir-ho, la seua col·lecció bibliogràfica és avui una col·lecció híbrida, mescla de documents en paper i electrònics.

Igualment, una funció que, segons la meua opinió, és cada vegada més apreciada pels usuaris és la de filtre o guia per tal de transitar per l'actual món enrevesat de la informació bibliogràfica. La biblioteca ha d'organitzar de forma sistemàtica i lògica tots els recursos d'informació que posa a la disposició de l'usuari. Els instruments per aconseguir-ho, actualment, són pàgines web sistemàtiques, organitzades i coherents.

Finalment, per als estudiants, la biblioteca és un lloc que els facilita l'estudi i això inclou horaris flexibles adaptats a les seues necessitats (caps de setmana, nits) i és —o ha de ser també— un lloc d'autoaprenentatge, on consultar bibliografia, manejar ordinadors, aprendre idiomes, etc. És en aquest sentit com les biblioteques europees i nord-americanes estan evolucionant.

Victoria García Esteve. *Universitat de València: Cos facultatiu d'arxivers, bibliotecaris i arqueòlegs.*

Bibliografia

- Anglada i de Ferrer, Ll. "Possibles escenaris per a les biblioteques universitàries del futur" *Métodos de información*, 1997, vol. 4, núm. 20, p. 41-47

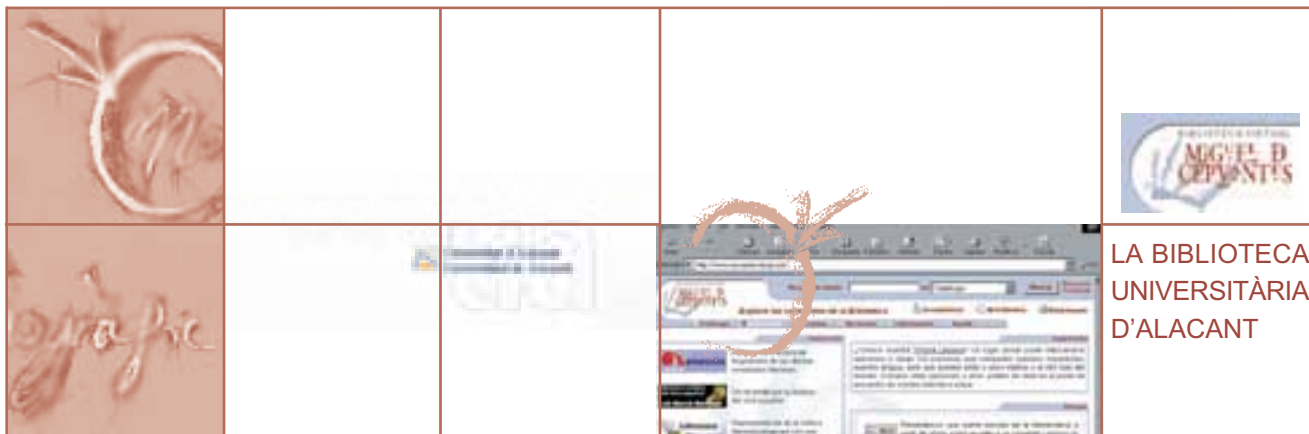
- Anglada, Ll. "Cooperació bibliotecària a Espanya" Ítem 1995, núm. 16, p. 51-67

-Anglada, Ll. "El futur de les biblioteques i el bibliotecari del futur." Ítem 1993, núm.13, p. 5-24

-Line, Maurice. "La gestió del canvi a les biblioteques." Ítem, 1993, núm. 12, p. 66-80

-Crawford, .; Porman, M. *Future libraries: dreams, madness & reality* Chicago: ALA, 1995

-Heery, Mike. "Cómo conducir el cambio a nuestro favor: las implicaciones del cambio organizativo, educativo y tecnológico para las bibliotecas universitarias." *Boletín de la ANA-BAD*, 1996, 46, 3-4,

L'automatització de la Biblioteca Universitària d'Alacant

En els vuit anys transcorreguts entre 1993, any en què es va iniciar l'automatització del Servei d'Informació Bibliogràfic i Documental (d'ara endavant SIBID) amb el programa informàtic DOBIS/LIBIS, fins a l'actualitat, la Biblioteca Universitària d'Alacant ha experimentat un gran desenvolupament amb la implantació de les noves tecnologies de la informació, molt especialment en els últims tres anys, en què la Universitat d'Alacant ha apostat fort per les noves tecnologies de la informació, com ho demostra la posada en marxa de projectes tan importants com la Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes.

Entre les novetats més notables en relació amb la Biblioteca Universitària, cal destacar els següents aspectes:

- Migració del programa de gestió de biblioteques DOBIS/LIBIS al programa integrat UNICORN.
- Creació d'una nova web de la Universitat i potenciació dels serveis electrònics: formularis, enviament de sumaris de revistes, etc.
- Important increment dels recursos d'informació electrònica disponibles per a la comunitat universitària
 - a través d'entorn web: bases de dades, revistes i obres de referència electròniques, selecció de pàgines web, etc.
- Considerable augment del nombre d'ordinadors d'ús públic i connectats a Internet en les biblioteques (especialment la Biblioteca General).
- Desenvolupament d'aplicacions informàtiques locals amb la finalitat de millorar la gestió de determinats serveis: reserva d'ordinadors i de sales de treball en grup de la Biblioteca General, creació d'una intranet del SIBID, etc.
- Inici d'experiències de digitalització de sumaris de revistes i documents.

L'elecció del nou programa de gestió de biblioteques es va realitzar a començaments de l'any 1999, i en juliol d'aquest mateix any es va efectuar la migració de DOBIS/LIBIS a UNICORN. Un any i mig després, en desembre de 2000, tots els mòduls del programa eren operatius (amb l'excepció del mòdul de préstec interbibliotecari) en la totalitat de les biblioteques que integren el SIBID de la Universitat d'Alacant.

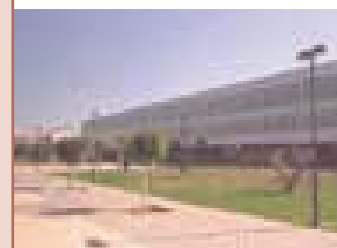
Actualment

Actualment s'implementa la versió 2000 en entorn ORACLE, i això ens permetrà incorporar millores en el programa i avançar en la integració del programa de gestió de biblioteques amb altres aplicacions informàtiques de la Universitat. La valoració d'aquesta experiència de canvi de programa és altament positiva, ja que ha permès la millora de la gestió interna i també la disponibilitat d'una potent eina de recerca bibliogràfica i de serveis per als usuaris en entorn web a través del mòdul d'ús públic WebCat. En juny del 2001, el catàleg bibliogràfic de la Universitat d'Alacant reuneix 339.394 registres, corresponents a 210.665 títols diferents.

Una de les novetats de la Biblioteca ha estat la integració de les revistes electròniques en el catàleg bibliogràfic, amb modificacions en el mòdul de consulta pública WebCat, per a oferir un entorn de recerca específica per a les publicacions electròniques.

Ara per ara la Biblioteca ofereix l'accés, a través de WebCat, a 996 títols de revistes electròniques. Al voltant de la meitat correspon a publicacions periòdiques subscrietes en paper, i la resta a portals de revistes electròniques subscrietes com a paquets complets, com ara *Academic Ideal*, *Emerald*, de MCB, AMS (*American Mathematical Society*), *ACM Digital Library* (*Association for Computing Machinery*), *Project MUSE* (*Johns Hopkins Collection*) i *Computer Society Digital Library*.

També disposem de diverses bases de dades subscrietes per a accedir a través d'Internet amb articles a text complet, com ara *ABI Inform Global* d'economia i empresa, i *Academic Research Library*, que

LA BIBLIOTECA
UNIVERSITÀRIA
D'ALACANT

L'oferta de bases de dades bibliogràfiques no ha cessat d'incrementar-se des que en 1995 es va fer la primera instal·lació en xarxa de les bases de dades en CD-ROM en la Universitat d'Alacant. Actualment s'hi ofereix accés a un total de 79 bases de dades, generals i especialitzades. 52 d'aquestes bases de dades estan instal·lades en servidors locals i s'hi accedeix des de la intranet de la Universitat, a través del programa METAFRAME, o bé mitjançant el servidor ERL en què estan carregades les bases de dades *SilverPlatter*. En els últims dos anys s'han subscrit llicències d'accés a bases de dades a través d'Internet fins a 18 títols, pels avantatges que ofereix tant de manteniment com per la ràpida actualització de continguts.

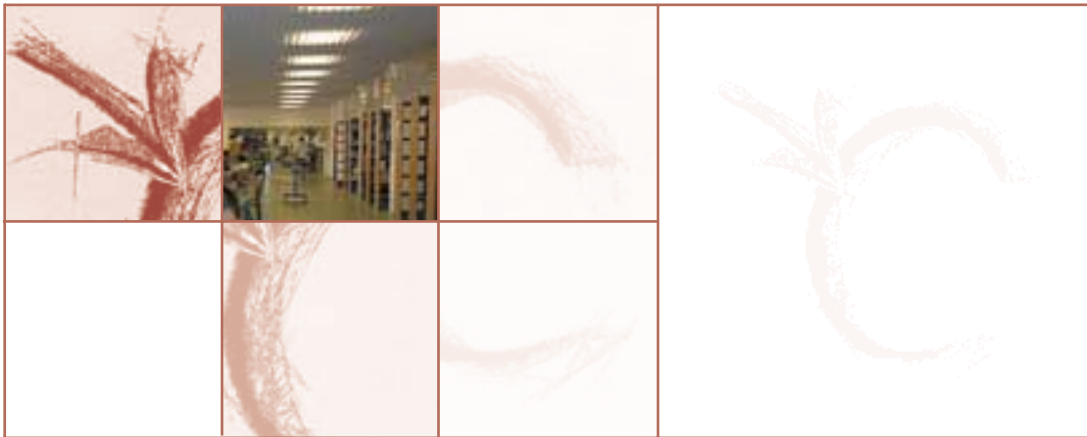
Un dels serveis més sol·licitats pel personal docent i investigador és el de la consulta de sumaris de revistes. Des de fa anys s'ofereix aquest servei a la comunitat universitària d'Alacant a través de la base de dades de *SwetsNet*. No obstant això, aquesta base de dades inclou pocs títols de revistes espanyoles; per això, la Biblioteca Universitària d'Alacant ha optat per desenvolupar una base de dades pròpia de sumaris de revistes amb el programa *Winsumarios*. Aquesta base de dades és alimentada per les diferents biblioteques del campus amb els números de les revistes que reben les biblioteques. Està previst incloure en el programa el servei afegit d'enviament, a través de correu electrònic d'articles escanejats, a demanda, per mitjà d'un formulari web i per a usuaris autoritzats.

També es fan recopilacions de pàgines web d'interés acadèmic organitzades per matèries. Actualment treballam en la integració de tots els recursos electrònics, gratuïts i de pagament (bases de dades, revistes i sumaris electrònics, obres de referència, selecció de pàgines web, documents a text complet, etc.), en únic portal temàtic *Biblioteca digital de la UA*, amb la inauguració prevista per al començament del pròxim curs. El prototip es basa en el portal de recursos de la Comunitat Valenciana, *Tabarca*, desenvolupat pel Servei d'Informàtica de la Universitat d'Alacant, sobre el qual estan fent-se modificacions per adaptar-lo a una doble classificació. En primer lloc, una classificació temàtica que agrupe tots els recursos relacionats amb una matèria i els seus afins i, en segon lloc, una classificació per tipus de recurs, que permeta presentar, agrupats per tipus, tots els recursos relacionats amb cada matèria (bases de dades, revistes electròniques, associacions, cercadors, enciclopèdies i diccionaris, documents a text complet, etc.).

Com a resum de les activitats desenvolupades pel SIBID de la Universitat d'Alacant durant el curs 2000-2001 en relació amb l'automatització i les noves tecnologies de la informació, els esforços s'han dirigit, principalment, a augmentar els recursos d'informació i millorar l'accés als serveis que les biblioteques proporcionen a la comunitat universitària en entorn web. Ara a principis de curs pròxim s'obrirà al públic un nou lloc web del SIBID i també es donarà accés a tota la plantilla de les biblioteques a la intranet del SIBID (*SibidNet*).

En el marc del fort impacte d'Internet i de les noves tecnologies de la informació en el món de l'ensenyament superior, els bibliotecaris hem de fer esforços importants, tal vegada inèdits fins ara, ja que els cicles tecnològics són cada vegada més curts, per a respondre amb rapidesa i eficàcia, o millor encara, per a anticipar-nos a les noves demandes de la comunitat universitària. En la Biblioteca Universitària d'Alacant intentarem treballar amb aquesta filosofia. El nostre objectiu immediat és consolidar els actuals projectes en curs per a poder continuar avançant en un futur pròxim en la posada en marxa de noves idees i serveis, alguns dels quals s'apunten: servidor de documents a text complet, digitalitzats en la Biblioteca, amb la prèvia gestió de drets d'autor, adquisició de llibres electrònics, increment de la col·lecció de revistes electròniques, col·laboració amb els docents en la biblioteca digital del Campus Virtual de la Universitat d'Alacant, i posada en marxa d'un servidor de documents sonors al qual es puga accedir des dels llocs d'audiovisuals de la Biblioteca General.

Mercedes Guijarro. Directora del Servei d'Informació Bibliogràfica i Documental. Universitat d'Alacant

BIBLIOTECA DE
LA UNIVERSI-
TAT MIGUEL
HERNÁNDEZ

L'Automatització de les biblioteques de la Universitat Miguel Hernández d'Elx

Antecedents

La Universitat Miguel Hernández es va crear el 1997 amb una estructura de quatre campus: Altea, Sant Joan d'Alacant, Elx i Oriola. Dos d'aquests, en concret Altea i Elx, eren de creació nova. Els altres tenien ja la seua història pròpia: el campus de Sant Joan provenia de la Universitat d'Alacant (Facultat de Medicina), mentre el campus d'Oriola (Escola Politècnica Superior d'Oriola) havia pertangut fins aleshores a la Universitat Politècnica de València.

En l'elecció de l'aplicació de gestió bibliotecària Unicorn fou un element determinant el fet que aquest Sistema informàtic de Gestió integrada de Biblioteques tinguera resolta de manera satisfactòria la gestió d'una Biblioteca multi-campus.

Efectivament, aquest sistema permet de diferenciar clarament les Biblioteques en tots els seus mòduls, de manera que tot i que es treballa amb un catàleg i una base de dades comuns, el primer element a definir en cada registre del catàleg és la Biblioteca. I això no només influeix en les rutines de treball dels tècnics de les Biblioteques, sinó, i açò ho considerem el més important, permet de limitar a una sola recerca les recerques dels usuaris de les Biblioteques, amb un estalvi considerable de temps per a tots.

No oblidem que, tot i que aquesta possibilitat sembla en aquest moment un tema obvi, molts dels sistemes clàssics de Gestió Bibliotecària distingeixen la biblioteca només com signatura, la qual cosa provoca que l'usuari faça sempre la recerca en tot el catàleg, i és a la seua fi, en obtindre els seus resultats, quan apareix el codi o codis que li indiquen en quina Biblioteca es troba el document. Açò constitueix una pèrdua, perquè la recerca resulta inútil si eixa Biblioteca es troba distant i l'usuari no té la intenció de desplaçar-s'hi.

Instal·lació

En abril de 1999 es va adquirir un servidor per a donar suport a l'aplicació, amb les característiques tècniques següents: Sistema Operatiu UNIX 512 Mb de memòria RAM i 2 processadors PA8000 amb arquitectura RISC. Compta amb gestió robotitzada de còpies de seguretat i protecció per "tallafocs" contra atacs informàtics. La base de dades que gestiona la informació és C-ISAM d'INFORMIX.

En juny de 1999 l'empresa anglesa SIRSI, conjuntament amb els Serveis Informàtics de la Universitat, va procedir a la instal·lació de l'aplicació. Aquesta instal·lació es va dividir en dos fases: als locals de la Universitat es va realitzar en primer lloc la càrrega del sistema, i després, de forma remota des d'Anglaterra, es va procedir a la parametrització del sistema. A partir d'aquest moment s'iniciaven les proves.

En els mesos de novembre i desembre de 1999, els tècnics de les biblioteques i els informàtics implicats en aquest procés van rebre de SIRSI la formació en el sistema Unicorn.

Posada en Marxa

El punt de partida diferent i la història diferenciada de cadascun dels campus han influït considerablement en la seua trajectòria i, si més no, en allò referent a la situació de les seues respectives Biblioteques i al seu procés d'automatització, assumpte que avui ens ocupa, ja que els seus respectius catàlegs estaven en aplicacions distintes.

Així, la Biblioteca del campus de Sant Joan tenia part dels seus fons catalogats en DOBIS per la Universitat d'Alacant, i una altra part important d'aquests en un sistema que es va tractar d'instal·lar (Novalib), però que definitivament es va haver de rebutjar per diversos problemes tècnics i dificultats de l'empresa que comercialitzava el producte. Ambdós tipus de registres, després del "mapejat" corresponent, es van abocar en el catàleg nou,

				
BIBLIOTECA DE LA UNIVERSI- TAT MIGUEL HERNÁNDEZ				

de partida real del nostre procés d'automatització, i de la posada en explotació de l'aplicació.

La mateixa operació es va realitzar amb els registres de la Biblioteca del campus d'Oriola que procedien de la Universitat Politècnica de València, el catàleg de la qual està informatitzat en un sistema desenvolupat en ORACLE per la mateixa UPV i denominat CORAL. Aquests registres, incorporats també a Unicorn, suposaven aproximadament la meitat dels fons amb què comptava aquesta Biblioteca en eixes dates.

La resta dels fons, és a dir, aquells adquirits des de la creació de la Universitat Miguel Hernández fins a la posada en marxa d'Unicorn (gairebé tres anys acadèmics), restaven sense ser catalogats en suport informàtic. Cosa que suposava en abril de 2000 uns 18.000 documents, és a dir, la meitat restant dels llibres d'Oriola i la totalitat de les dues Biblioteques de nova creació: Elx i Altea. I que s'ha traduït en un procés d'automatització una mica lent, costós, i un autèntic repte per a totes les persones implicades, que desitgen veure en un futur, més o menys immediat, els resultats del seu treball diari de cara als usuaris.

Resultats

El salt qualitatiu de la influència de l'automatització en els usuaris es posa de manifest principalment en la Biblioteca de Ciències de la Salut (Sant Joan), on la informatització de la pràctica totalitat dels seus fons ha permès que siga pionera al si de la UMH a l'hora d'automatitzar el préstec. A aquesta Biblioteca li segueix les passes la Sala de la Facultat de Ciències Jurídiques i Socials de la Biblioteca d'Oriola (edifici de Les Saleses).

Després de l'automatització del préstec, s'hi estan implantant progressivament la resta d'utilitats que ofereix l'UNICORN. Entre elles, l'accés al catàleg per internet, el WebCat, (<http://vinalopo.sti.umh.es/>) és possiblement la més cridanera per als usuaris i la que majors avantatges ofereix.

En efecte, aquest catàleg integrat en la pàgina Web permet, a més a més de consultar els fons de la Biblioteca des de qualsevol lloc, conèixer l'estat del llibre (si està disponible o prestat) i l'estat de cada usuari, perquè en identificar-se convenientment, hom pot consultar la seua fitxa, amb els seus préstecs, reserves o sancions, així com la data del seu venciment.

Un altre avantatge addicional, que ja funciona en els casos esmentats (Sant Joan i Oriola -Les Saleses) és la possibilitat de reservar un llibre, quan no en queden exemplars disponibles, des de qualsevol ordinador, sense necessitat d'acudir a la Biblioteca. Per a això, el programa confecciona un "l·listat d'espera" i li indica que a la Biblioteca corresponent, en el moment en què hi tornen un exemplar, quina persona el té reservat i, per tant, té prioritat per a emportar-se'l en préstec.

Amb tots aquests nous serveis en línia (i, per descomptat, molts més que el sistema permet d'oferir en un futur immediat: les sol·licituds de documents en préstec interbibliotecari, els suggeriments de Bibliografia, la difusió de butlletins d'adquisicions noves, etc.), la Biblioteca s'apropa enormement a l'usuari, sense que l'usuari haja necessàriament d'apropar-s'hi, físicament.

El treball tècnic de la Biblioteca va més enllà, i acaba en part amb la imatge del bibliotecari com una persona que té cura dels llibres i vigila els lectors. L'usuari sembla que, ja des d'ara, comprén millor el treball que hi ha darrere de cada un dels registres que visualitza en la seua pantalla, així com de cada una de les opcions que se li hi ofereixen.

La Biblioteca ja no és només l'edifici que serveix de punt de recollida dels llibres, punt de trobada, lloc d'estudi, i sovint eix de la vida del campus. D'ara endavant, la Biblioteca és també eixe altre lloc "virtual", on navegar buscant informació, que pot arribar en forma de llibre, base de dades, revista online i un llarg etcètera.

Lola Martínez-Pons Navarro, *Tècnic Mitjà de Biblioteca.*

Tomás Sempere Gallar, *Analista de Sistemes.
de la Biblioteca de la Universitat Miguel Hernández d'Elx.*